

Teknikföretagen

TEKNIKFÖRETAGENS BAROMETER

4:e KVARTALET 2017

Teknikföretagens konjunkturbarometer för 4:e kvartalet omfattar bedömningar från 524 företag. Försäljningen uppgår sammanlagt till 648 Mdr SEK, varav 80 % säljs på export.

Stark avslutning av året

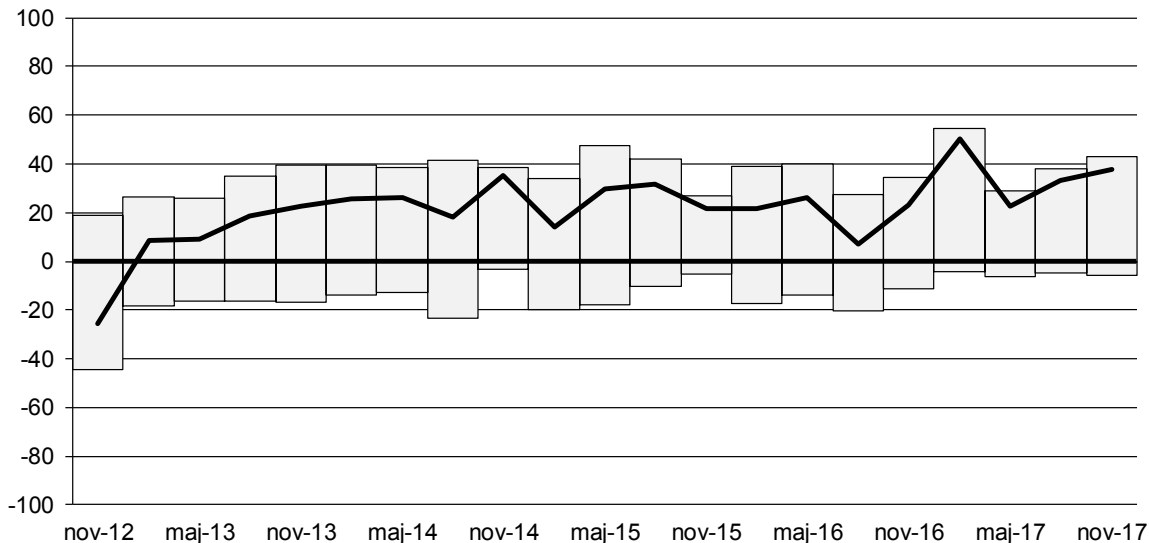
Efterfrågan är fortsatt hög för teknikindustri i Sverige. Ordertillväxten sker på bred front där samtliga delbranscher och grupper av leverantörer rapporterar en sammantaget ökad ordergång under årets sista kvartal. Kapacitetsutnyttjandet ligger kvar på en hög nivå, men företagens rapportering av brist på arbetskraft har dämpats något jämfört med föregående kvartal.

Till det mest positiva är att efterfrågan förbättrats i maskindustrin efter en dämpad utveckling föregående kvartal. Även transport- och metallvaruindustrin samt instrumentföretagen rapporterar ett klart bättre utfall. Leverantörer sammantaget rapporterar främst en tilltagande ökning i ordergång från hemmamarknaden, medan ökningen i exportorder dämpas något. Den sammantagna rapportering rörande orderstockar visar fortsatt positiva utfall.

Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande har sammantaget ökat, om än marginellt. Här är det främst maskin- och metallvaruindustrin som rapporterar ökat utnyttjande. Bristen på yrkesarbetare och ingenjörer dämpas något från den höga nivån under tredje kvartalet i år.

”Uppåt i
samtliga
branscher

Fortsatt bättre ordergång sammantaget

Andel teknikföretag som anger att total ordergång det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

Ordergång teknikindustri jämfört med föregående kvartal. Säsongrensad X12

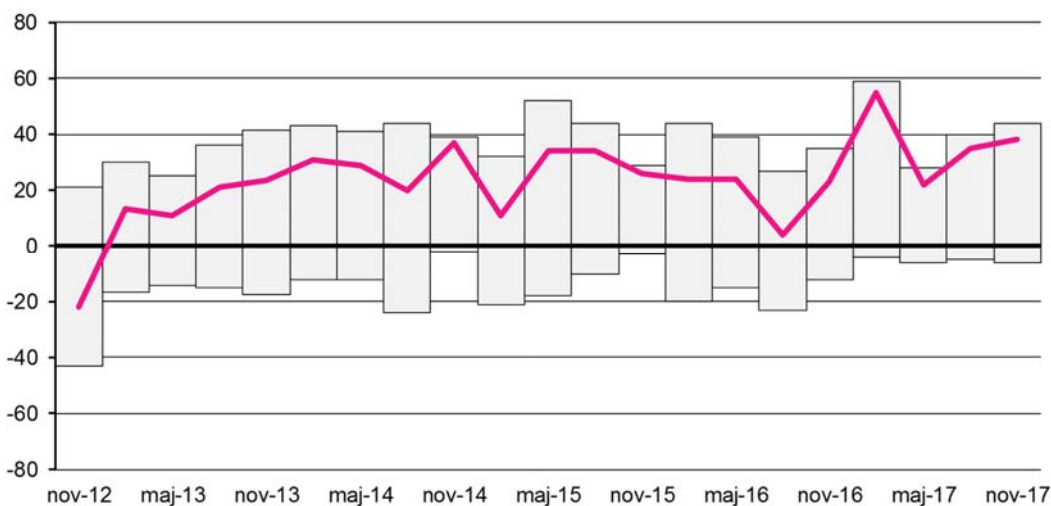
	Sverige	Ökat	Oför.	Minskat	=	Export	Ökat	Oför.	Minskat	=
> Metallvaruindustri										
aug-17	49%	37	54	9	28	51%	31	52	17	14
nov-17		45	53	2	43		34	65	1	33
> Varav metallbearbetning										
aug-17	79%	56	39	5	51	21%	45	44	11	34
nov-17		60	38	2	58		58	42	0	58
> Maskinindustri										
aug-17	18%	25	71	4	21	82%	31	56	13	18
nov-17		37	52	11	26		45	41	14	31
> Leverantörer till maskinindustri										
aug-17	39%	48	48	4	44	61%	51	38	11	40
nov-17		45	53	2	43		54	40	6	48
> Leverantörer till tele-och elektroindustri										
aug-17	57%	23	76	1	22	43%	34	63	3	31
nov-17		47	53	0	47		33	66	1	32
> Instrumentindustri										
aug-17	5%	10	77	13	-3	95%	28	8	64	-36
nov-17		18	77	5	13		24	71	5	19
> Transportmedelsindustri										
aug-17	13%	32	66	2	30	87%	40	60	0	40
nov-17		46	53	1	45		50	46	4	46
> Leverantörer till fordonsindustri										
aug-17	36%	43	46	11	32	64%	67	33	0	67
nov-17		43	57	0	43		65	31	4	61
> Leverantörer till bygg-och anläggningsindustri										
aug-17	45%	24	67	9	15	55%	23	67	10	13
nov-17		19	77	4	15		31	63	6	25
> <= 74 anställda										
aug-17	58%	45	45	10	35	42%	34	51	15	19
nov-17		43	48	9	34		36	48	16	20
> 75-150 anställda										
aug-17	45%	38	51	11	27	55%	26	60	14	12
nov-17		49	49	2	47		58	35	7	51
> 151-500 anställda										
aug-17	40%	25	65	10	15	60%	40	53	7	33
nov-17		37	54	9	28		40	50	10	30
> 500- anställda										
aug-17	12%	32	67	1	31	88%	40	57	3	37
nov-17		34	65	1	33		45	49	6	39
> Teknikindustri totalt										
aug-17	20%	30	65	5	25	80%	40	55	5	35
nov-17		40	56	4	36		44	50	6	38
> Teknikindustri leverantörer totalt										
aug-17	34%	37	55	8	29	65%	55	39	6	49
nov-17		39	56	5	34		50	46	4	46

► ORDERLÄGET

“Ökar takten

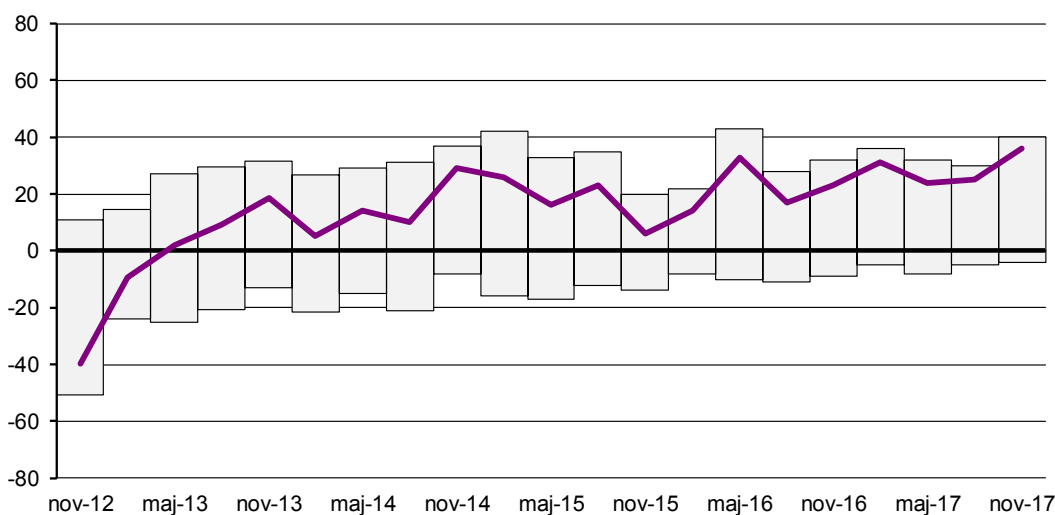
Den sammantagna orderingen ökar i högre omfattning för samtliga delbranscher och grupper av leverantörer. Till det mest positiva är en tilltagande efterfrågan för maskinindustrin. Därutöver rapporterar också instrumentindustrin ökad ordergång efter en tidigare tillfällig tillbakagång. Även för leverantörer sammantaget har efterfrågan förbättrats främst genom bidraget från hemmamarknaden. Takten i exportorderingen dämpas här däremot något, då främst leverantörer till fordonsindustrin inte redovisar samma höga ökning som under föregående kvartal.

Orderingen på export ökar...

Andel teknikföretag som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

...och än mer på hemmamarknaden

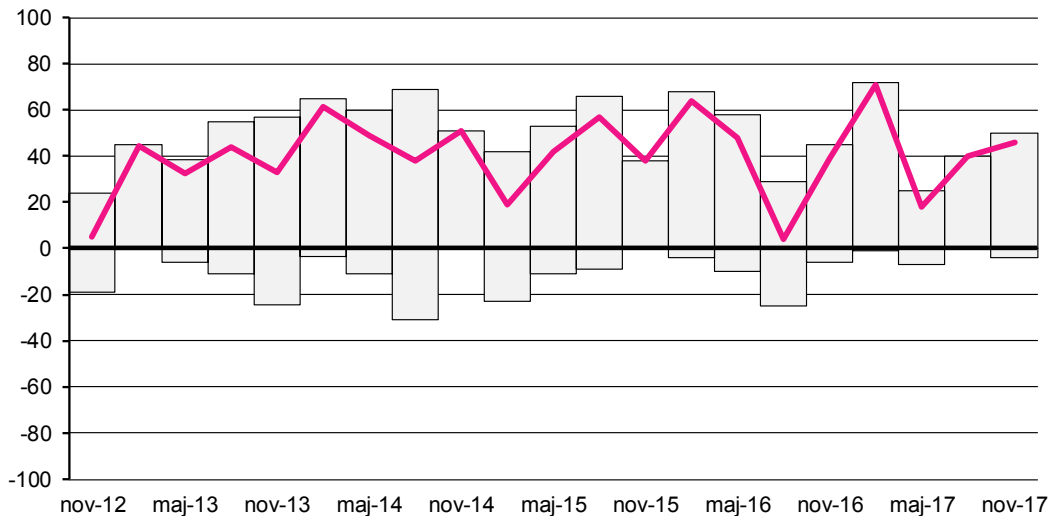
Andel teknikföretag som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

► TRANSPORTMEDELSINDUSTRI

Transportmedelsindustrin är den delbransch som de senaste åren visat den i särklass mest omfattande tillväxten i produktion och order av samtliga delbranscher. Läget under fjärde kvartalet är fortsatt starkt och orderingen är fortsatt upp. Detta gäller såväl hemma- som exportmarknad. Men den förbättrade orderingen till trots visar rapporteringen av orderstocken (stor-liten) en mindre försämring. Här är det nu färre företag än föregående kvartal som anser den som större än normalt.

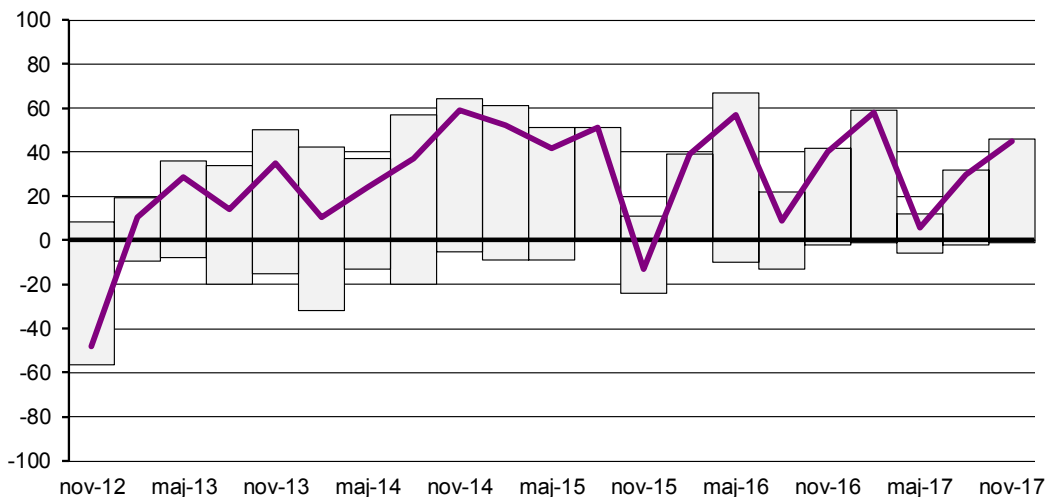
“Order-
ingången
fortsatt upp

Fler exportorder...

Andel transportmedelsföretag som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och så även på hemmamarknaden

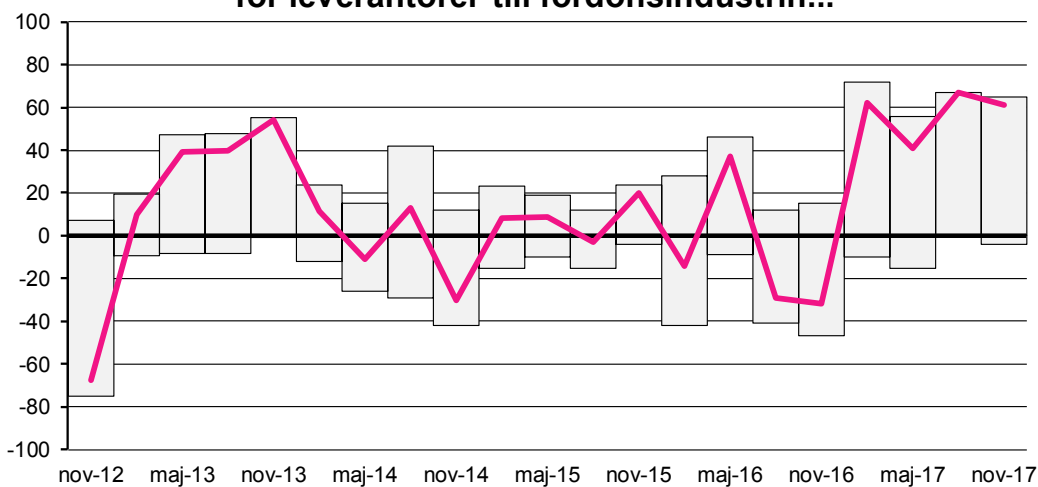
Andel transportmedelsföretag som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

► LEVERANTÖRER TILL FORDONSINDUSTRI

Sammantaget ökar orderingen i närmast oförändrat hög omfattning under sista kvartalet. Orderingen dämpas visserligen något från exportmarknaden men tilltar från hemmamarknaden efter en dämpad utveckling de två föregående kvartalen. Även under sista kvartalet redovisar knappt sex av tio företag orderstocken som större än normalt. Endast ett fåtal företag redovisar orderstocken som mindre än normalt.

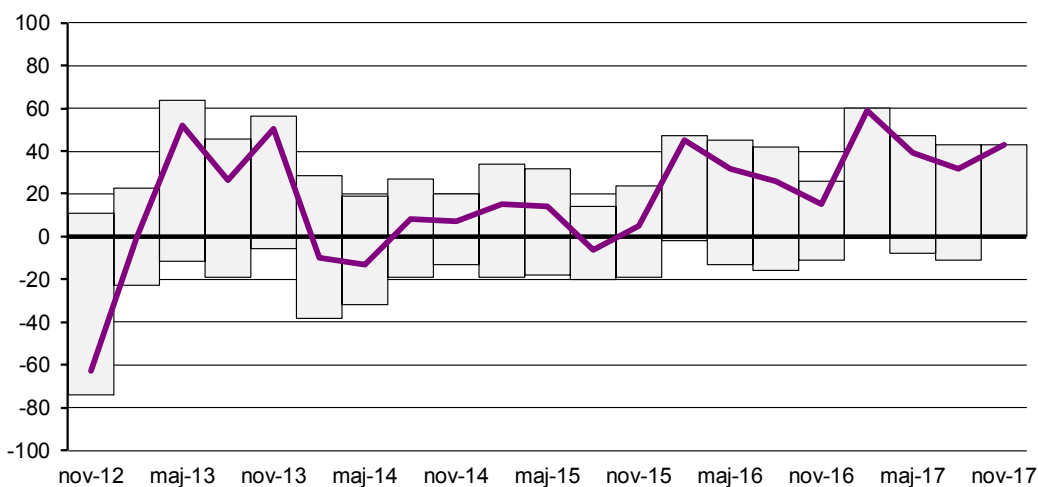
”Närmast oförändrat hög ordergång

Exportorder fortsatt starkt för leverantörer till fordonsindustrin...

Andel leverantörer till bilindustrin som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och hemmamarknaden växer

Andel leverantörer till bilindustrin som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

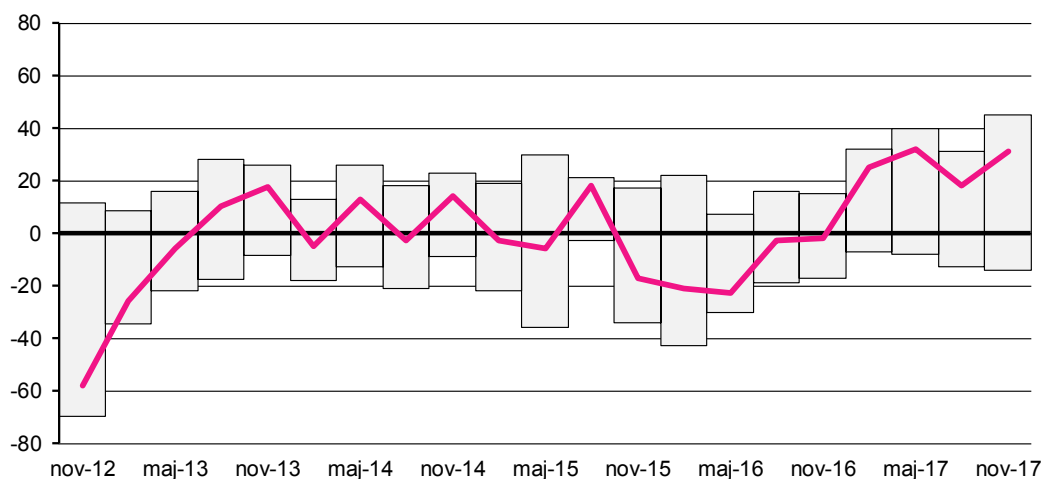
► MASKININDUSTRIN

Orderingången för maskinindustrin har tagit ny fart efter en dämpning under föregående kvartal. Framför allt är det exportorder som förbättras.

Orderingången inom delbranscherna har främst förbättrats för mekanisk kraft (motorer, pumpar, hydraulik/pneumatik, kraftöverföring m.m.) medan den ökar i närmast oförändrad begränsad omfattning för tillverkare av maskiner för övrig tillverkningsindustri. Den sammantagna rapporteringen rörande orderstocken visar små förändringar. Knappt hälften anser den som större än normalt och låga tio procent som mindre än normalt.

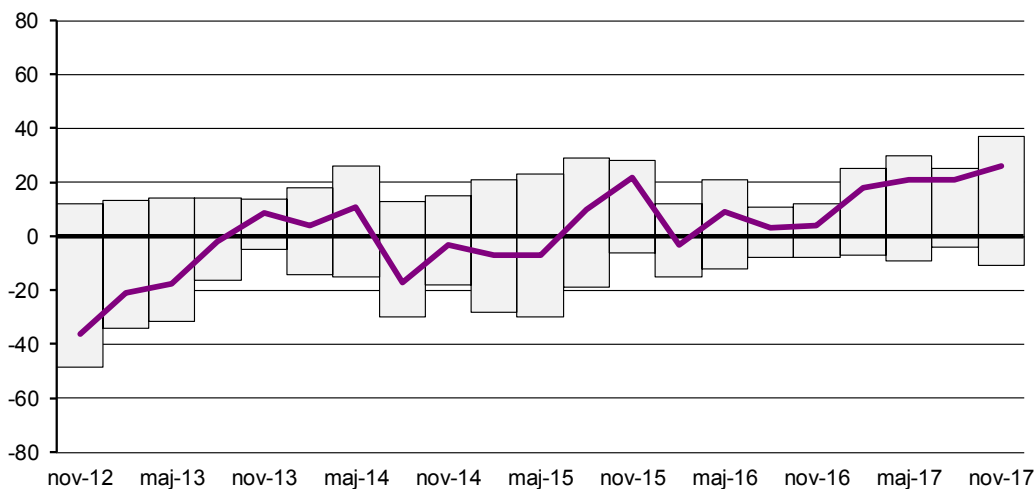
”Återigen lite starkare

Maskinindustrins exportorder ökar...

Andel maskinföretag som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

...och så även för hemmaorder

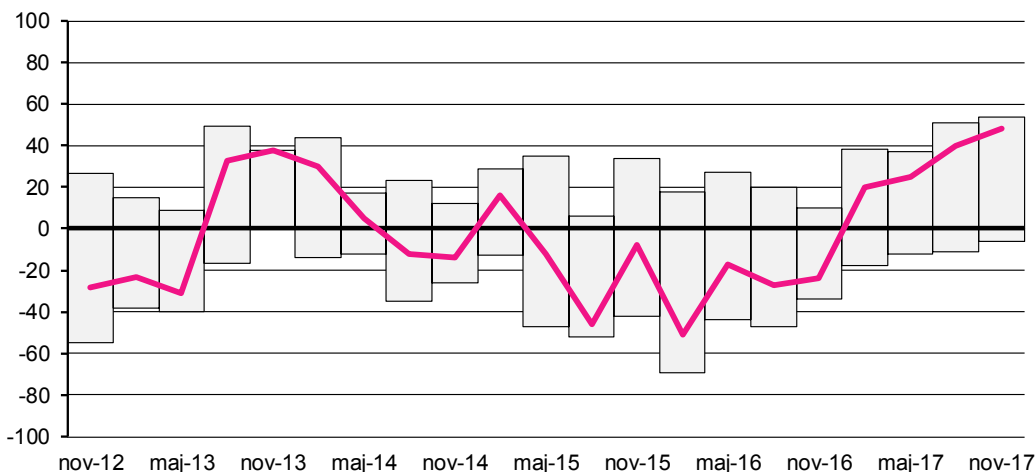
Andel maskinföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► LEVERANTÖRER TILL MASKININDUSTRIN

Orderingången förbättras sammantaget ytterligare något för leverantörer till maskinindustrin. Order från hemmamarknaden fortsätter öka i närmast samma omfattning som tidigare i år. Samtidigt ökar exportorder i tilltagande omfattning för tredje kvartalet i rad. Andelen företag som rapporterar stora orderstockar ökar något till knappt 60 procent. Andelen som redovisar små orderstockar är ytterst få.

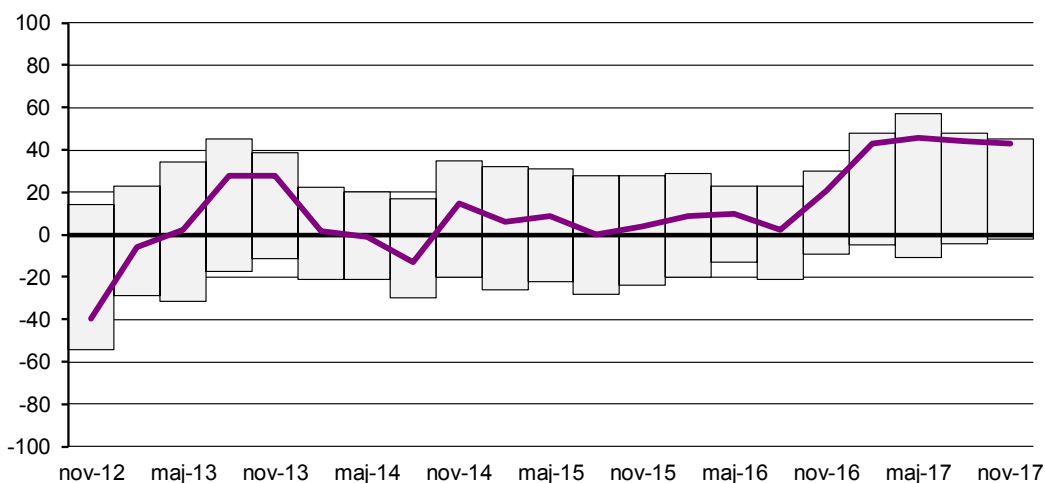
“Ökar
ytterligare på
export

Exportorder för leverantörer till maskinindustrin allt starkare...

Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

...men oförändrad hög takt på hemmamarknaden

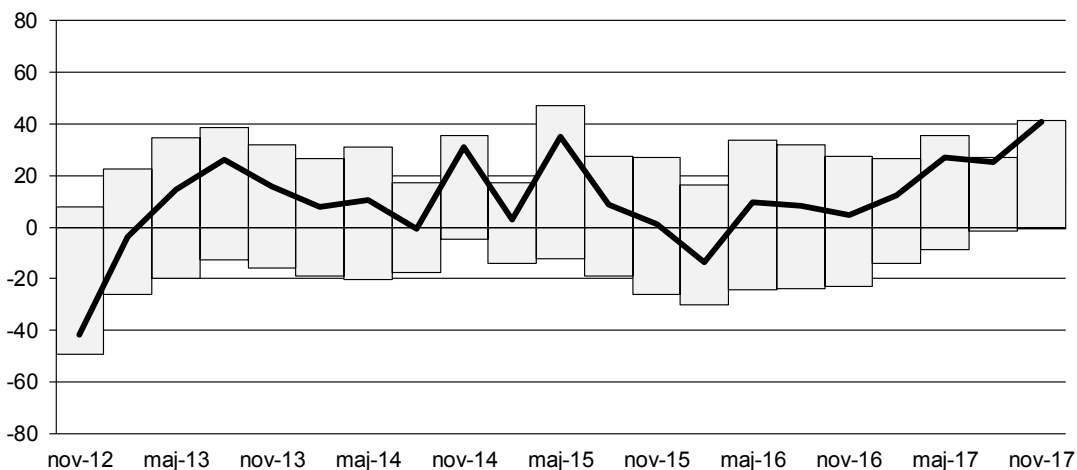
Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12.

► ELEKTROINDUSTRI SAMT LEVERANTÖRER

Orderingången för leverantörer till elektroindustrin visar en påtaglig förbättring tack vare en klart bättre efterfrågan från hemmamarknaden. Exportorder fortsätter däremot att öka i närmast oförändrad omfattning. Instrumentindustrin visar återigen en ökad orderingång efter en tillfällig tillbakagång föregående kvartal. Tillverkare av elmaskiner rapporterar också ökad orderingång, om än i begränsad omfattning.

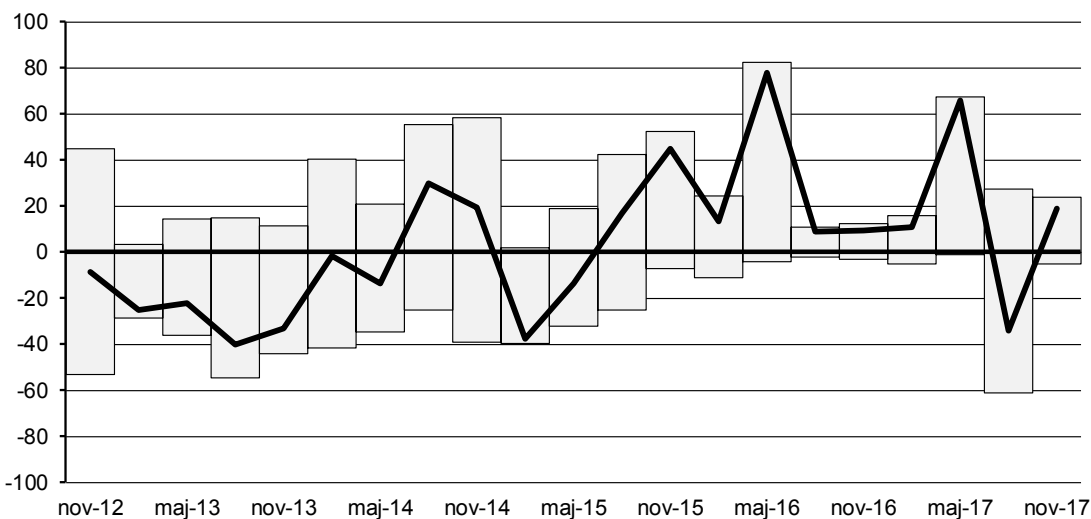
“Starkare överlag

Starkare för leverantörer till elektroindustri

Andel leverantörer till tele- och elektroindustrin som anger att total orderingång ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

Orderingången tar ny fart i instrumentindustrin

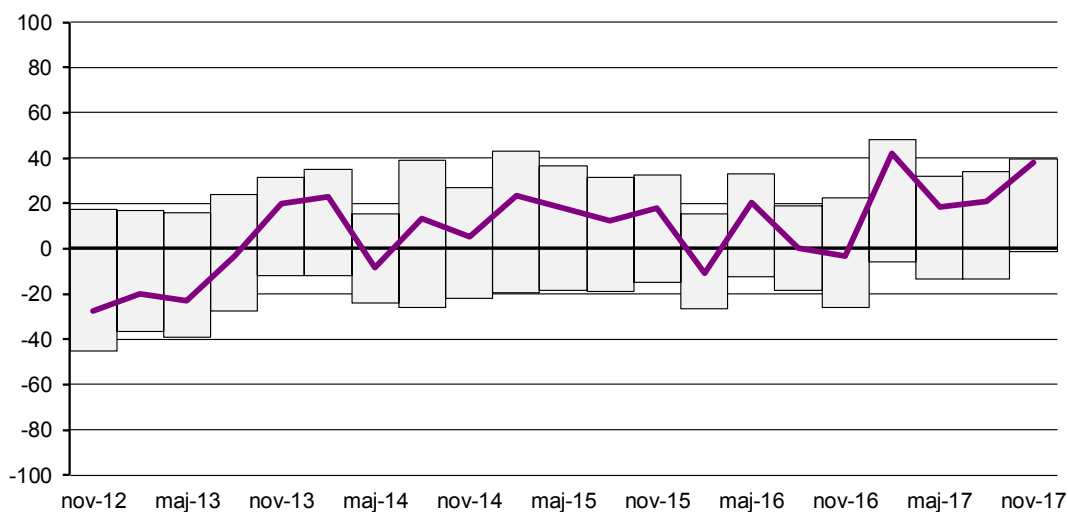
Andel instrumentföretag som anger att total orderingång ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12.

► METALLVARU- OCH METALLBEARBETANDE INDUSTRI

Orderingången växer nu i närmast samma höga omfattning som under det relativt starka första kvartalet i år. Företagen redovisar främst en ökad efterfrågan från hemmamarknaden. Delbranschen specialiserad på omformning, ytbehandling m.m. redovisar en fortsatt mycket stark efterfrågan där främst exportorder förbättrats. Metallvaruindustrins sammantagna rapportering rörande orderstocken visar också på en förbättring. Knappt hälften av företagen anser den som större än normalt jämfört med vart tionde företag som anser den som mindre än normalt.

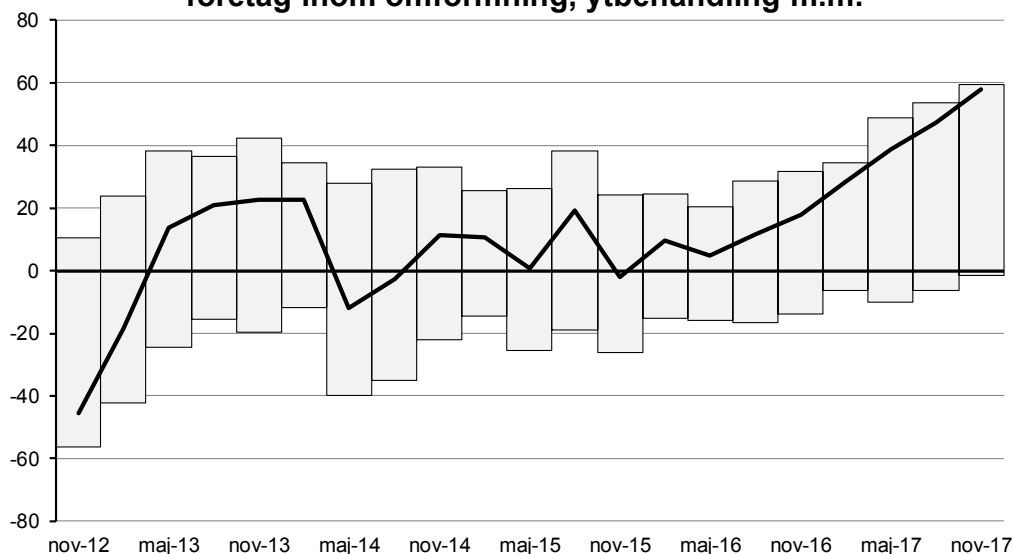
”Ökad efterfrågan – särskilt för bearbetning

Orderingången förbättras för metallvaruindustri

Andel metallvaruföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

Orderingången ökar kraftigt för metallbearbetande företag inom omformning, ytbehandling m.m.

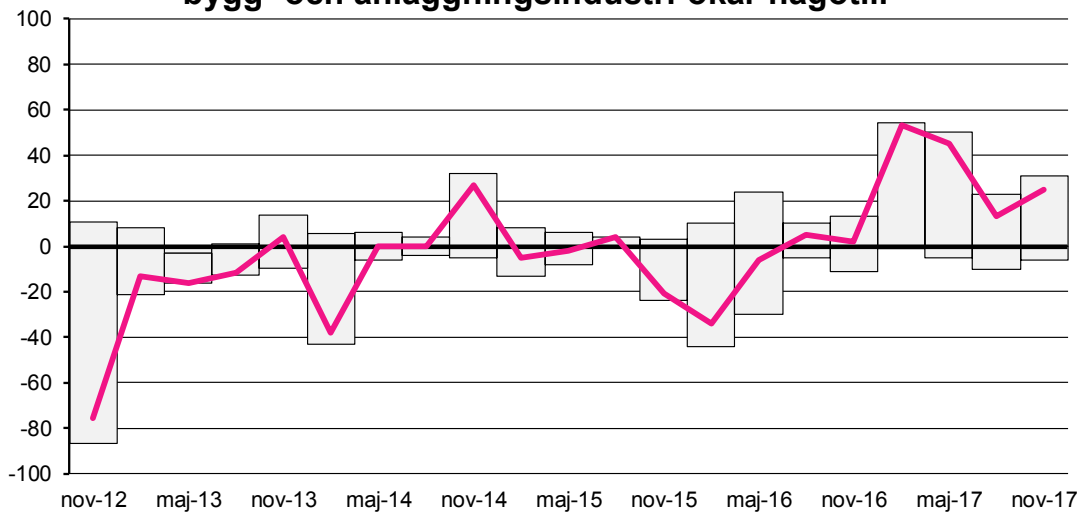
Andel metallvaruföretag (SNI 255,256) som anger att total orderingång ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► LEVERANTÖRER TILL BYGG- OCH ANLÄGGNINGS-INDUSTRI

Efter en klart dämpad ordertillväxt på export under andra och tredje kvartalet ökar den nu i lite högre omfattning. Order från hemmamarknaden ökar däremot i fortsatt måttlig takt. Rapporteringen rörande orderstocken är därtill inte fullt lika positiv som föregående kvartal. Drygt vart fjärde företag anser den som stor, mot vart tredje företag föregående kvartal. Oförändrat eller vart sjunde företag anser den som mindre än normalt.

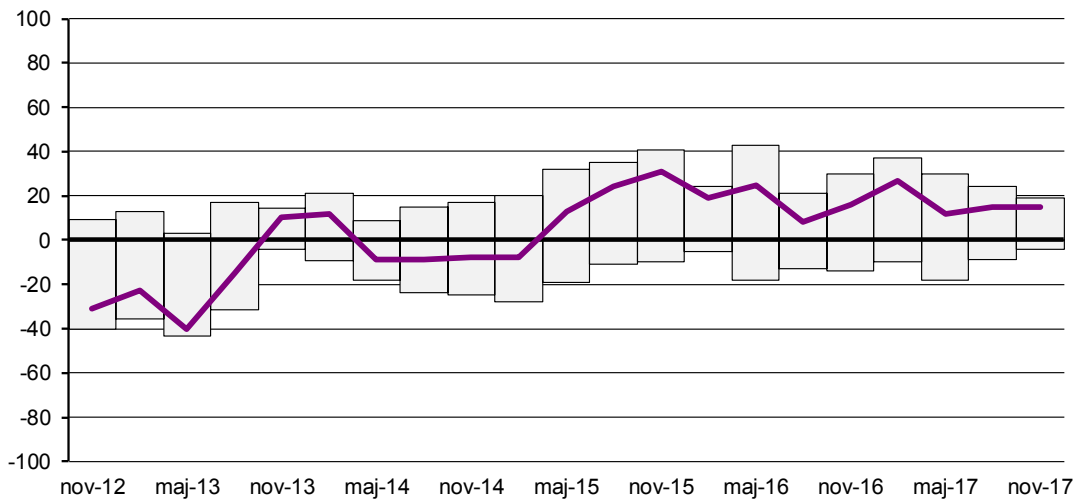
”Något mer export – begränsat hemma

Tillväxten i exportorder för leverantörer till bygg- och anläggningsindustri ökar något...

Andel leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin som anger att ordergången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

...men fortsatt begränsad tillväxt på hemmamarknaden

Andel leverantörer till bygg- och anläggningsindustri som anger att ordergången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

► **NÅGOT NER FRÅN HÖG NIVÅ**

Bristen på ingenjörer minskar marginellt från en hög nivå eller med en procentenhet till att omfatta 40 procent av företagen. Instrument, elmaskiner och maskinindustri redovisar en lägre brist på ingenjörer. Samtidigt fortsätter behovet att öka i transportmedelsindustrin och för leverantörer till fordons- och maskinindustrin. I storföretag har behovet sammantaget minskat från hög nivå föregående kvartal, likaså i mindre- och små företag. Företag med 151-500 anställda redovisar däremot en ökad brist på ingenjörer.

Även behovet av yrkesarbetare avtar något. Sammantaget redovisar 38 procent av företagen brist på yrkesarbetare jämfört med drygt 40 procent föregående kvartal. Det är här de allra minsta samt de största företagen som redovisar en minskad brist, medan bristtalen i stort sett ligger kvar i övriga storleksgrupper.

I delbranscherna är efterfrågan på yrkesarbetare fortsatt mycket hög i metallvaruindustrin och för leverantörer till maskinindustrin. Samtidigt minskar bristen på yrkesarbetare i transportmedelsindustrin, leverantörer till fordonsindustrin och i någon mån för elmaskiner.

”Små
förändringar –
men fortsatt
högt

Andelen företag med brist på yrkesarbetare och ingenjörer/tekniker

Procent- enheter	Metall- varu- industri	Maskin- industri	Lev. till maskin- industri	El- maskiner	Lev. till tele- och elektroind.	Instru- menttind.	Transport medel	Lev. till fordons- industri	Lev totalt	Teknik- industri totalt
Yrkesarbetare										
Maj-17	44	39	47	29	31	36	41	43	40	39
Aug-17	47	37	50	29	36	46	56	48	44	41
Nov-17	50	39	58	27	36	42	45	45	46	38
Ingenjörer/Tekniker										
Meb-17	29	44	37	41	41	42	34	34	35	38
Aug-17	33	45	42	44	42	55	39	38	38	41
Nov-17	33	44	45	42	40	43	42	39	39	40

Säsongrensad X12

► ÖKAR FRÄMST I MASKIN OCH METALL – SPLITTRAT I ÖVRIGT

Under fjärde kvartalet ökar andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande ytterligare något sammantaget, eller med en procentenhet till 53 procent av företagen. Utnyttjandet ökar lite mer för leverantörer, främst genom ett ökat utnyttjande för leverantörer till fordonsindustri. Övriga grupper av leverantörer visar små förändringar.

I delbranscherna är det främst maskin- och metallvaruindustrin som redovisar ökat utnyttjande. Däremot minskar utnyttjandet i transportmedelsindustrin och i större omfattning för tillverkare av elmaskiner samt instrument.

Ett utfall i andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande på över 50 procent är drygt tio procentenheter över långsiktigt genomsnitt. Här kan också noteras att andelen omfattar hälften eller drygt hälften av företagen för tredje kvartalet i rad. Vi får backa till år 2007 för att finna motsvarande utfall.

Samtidigt visar utfallet sista kvartalet att det ändå är en bit kvar till riktigt höga nivåer eller en andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande på drygt 60 procent som har rapporterats under tidigare perioder med hög efterfrågan.

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

Procentenheter	Nov -17	Aug -17	Maj -17
Metallvaruindustri	48	43	43
Leverantörer till bygg- och anläggningsindustri	42	41	33
Maskinindustri	64	56	57
Leverantörer till maskinindustri	55	56	44
Elmaskiner	48	58	51
Leverantörer till tele- och elektro	51	52	44
Instrumentindustri	48	67	78
Transportmedelsindustri	51	53	39
Leverantörer till fordonsindustri	55	47	46
Leverantörer sammantaget	54	50	42
Totalt teknikindustri	53	52	50

Säsongrensad X12

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Anders Rune, 08-782 08 36, anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen

**I EN GLOBALISERAD VÄRLD ÄR KREATIVITETEN SVERIGES STYRKA
- TEKNIKFÖRETAGEN GER KREATIVITETEN UTRYMME**